

Jolanta Iwin-Garzyńska

Wspólna skonsolidowana korporacyjna podstawa opodatkowania dla małych i średnich przedsiębiorstw

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 102, 594-602

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JOLANTA IWIN-GARZYŃSKA

Uniwersytet Szczeciński

WSPÓLNA SKONSOLIDOWANA KORPORACYJNA PODSTAWA OPODATKOWANIA DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

Wprowadzenie

Kryzys finansowy i finansów publicznych, który dotknął kraje Unii Europejskiej uwidocznili także problem systemów podatkowych obowiązujących w 27 krajach. Kraje europejskie są teraz w trudnej sytuacji, gdyż z jednej strony pragną utrzymać ulgi podatkowe w celu ożywienia gospodarki, a z drugiej strony podnoszą podatki, aby ustabilizować finanse publiczne i zmniejszyć zadłużenie. Często zalecanym rozwiązaniem na zmniejszenie skutków kryzysu jest podniesienie podatków. Takie stanowisko formułowane jest zarówno przez międzynarodowe organizacje gospodarcze jak i profesorów ekonomii¹.

Po wielu latach pracy, 16 marca 2011 roku Komisja Europejska przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie Wspólnej Jednolitej Podstawy Opodatkowania Osób Prawnych. W dniu 19 kwietnia 2012 roku Parlament Europejski przyjął rezolucję legislacyjną w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy. Koncepcja CCCTB ma na celu ograniczenie kosztów i redukcję przeszkód dla działalności firm wewnątrz Wspólnoty Europejskiej. Problemy przedsiębiorstw wynikają ze zróżnicowanych wymogów naliczania podatku dochodowego od osób prawnych oraz braku możliwości konsolidacji wyniku finansowego na potrzeby podatkowe. Dotyczy zatem nie tylko przedsiębiorstw transgranicznych, ale wszystkich podmiotów (osób prawnych) prowadzących działalność w Unii Europejskiej, w tym także sektora MŚP. Istniejące przeszkody podatkowe są szczególnie dotkliwe dla małych i średnich przedsiębiorstw, gdyż to głównie tym podmiotom brakuje środków finansowych na rozwiązywanie problemów podatkowych. Celem artykułu jest przybliżenie koncepcji wspólnej podstawy opodatkowania (CCCTB) i wskazanie na jej znaczenie dla rozwoju regionalnego w Polsce.

---

¹ Prof. Jan Czekaj napisał „Jeżeli sytuacja Polski nie będzie tak korzystna, jak założył rząd, musimy się liczyć z koniecznością głębszych cięć wydatków, jak również wzrostu podatków”. J. Czekaj, *Finanse państwa do przeglądu*, „Rzeczpospolita” z dnia 27.10.2011 r. Por. także: J. Czekaj, *Odważne zamierzenia*, „Rzeczpospolita” z dnia 21.11.2011 r., T. Lubińska, *Zarządzanie finansami w kryzysie*, „Rzeczpospolita” z dnia 03.09.2010 r.; T. Lubińska, *To nie rozdzielenie wydatki są problemem*, „Rzeczpospolita” z dnia 13.05.2011 r.

1. Idea CCCTB dla MŚP

Wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej, Polska zobowiązała się do prowadzenia prac zmierzających do wypracowania spójnych metod określania kluczowych dla gospodarki i przedsiębiorstw pojęć, takich jak przychód, dochód, koszt podatkowy. Harmonizacja przepisów dotyczących podatku dochodowego od osób prawnych winna przyczynić się do zmniejszenia barier w rozwoju i spowodować wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw polskich, między innymi przez ograniczenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami kraju, zwiększenie stabilności i przejrzystości prawa podatkowego oraz ułatwienie porównywanie obciążeń podatkowych między poszczególnymi krajami.

Wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania (CCCTB) ma na celu rozwiązanie przeszkód rozwoju przedsiębiorstw na jednolitym rynku unijnym, wynikających z braku wspólnych zasad podatku dochodowego. Obecnie funkcjonujące systemy podatkowe w zakresie podatku dochodowego prowadzą często do nadmiernego opodatkowania, podwójnego opodatkowania przedsiębiorstw, co w obliczu dużych kosztów administracyjnych oraz wysokich kosztów przestrzegania prawa podatkowego prowadzi do braku konkurencyjności przedsiębiorstw wewnątrz Unii Europejskiej, jak i całości przedsiębiorstw unijnych względem podmiotów państw spoza UE. Taka sytuacja jest sprzeczna z priorytetami określonymi w dokumencie *Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu* oraz paktu euro plus obejmującego gospodarczą, budżetową i fiskalną integrację Europy. Celem strategii jest inteligentny i zrównoważony rozwój, który może sprzyjać włączeniu społecznemu, pozwoli znaleźć sposób na stworzenie nowych miejsc pracy i określić kierunek rozwoju państw Unii Europejskiej. Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Z priorytetami związane są nadrzędne cele UE, tj.:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20–64 lat powinien wynosić 75%,
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB krajów UE,
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki),
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie,
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln².

Wpisanie w Strategii 2020 koncepcji CCCTB podkreśla znaczenie procesu harmonizacji podatków dochodowych w rozwoju Unii Europejskiej. Przez to ukazuje strategię rozwoju regionów, co szczególnie uwidacznia się w priorytecie, w któ-

---

² *Ibidem.*

rym podkreślono istotę sprzyjania wyłączeniu społecznemu. Niewątpliwie rozwój regionu to wzrost zatrudnienia, więcej młodych osób zdobywających wyższe wykształcenie i mniej osób zagrożonych ubóstwem.

Główną korzyścią wynikającą z wprowadzenia CCCTB dla małych i średnich przedsiębiorstw będzie zmniejszenie kosztów przestrzegania przepisów podatkowych. Z danych opublikowanych przez Komisję Europejską wynika, że wprowadzenie koncepcji może prowadzić do obniżenia kosztów przestrzegania przepisów prawa podatkowego o około 7%. Rzeczywiste ograniczenie tych kosztów może wywierać istotny wpływ na zdolność firm i ich chęć do ekspansji za granicę, także firm, które dotychczas miały zasięg jedynie regionalny³.

Koncepcja ma duże znaczenie dla racjonalizacji systemu podatkowego, opodatkowania podatkiem dochodowym przedsiębiorstw. W tym kontekście istotna jest kwestia dochodu jako podstawy opodatkowania, a w szczególności wielkość kosztów stanowiących koszty uzyskania dochodu w zestawieniu z kosztami nieuznawanymi przez prawo podatkowe za koszty uzyskania przychodu, a także ukazanie dochodów niepodatkowych.

2. Założenia koncepcji CCCTB

Jednym z podstawowych celów prawa wspólnotowego jest zniesienie przeszkód w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego. Przeszkodą taką jest brak uregulowań wspólnotowych, które dotyczyłyby przedsiębiorstw prowadzących działalność na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego. Podstawa opodatkowania dla podmiotów wchodzących w skład takiej grupy ustalana jest zgodnie z zasadami przyjętymi w państwie, w którym każda z tych spółek ma siedzibę. Ustalenie jaka część globalnego dochodu grupy powinna być przypisana danej spółce w państwie jej siedziby, nasuwa poważne problemy, zwłaszcza w świetle skomplikowanych zasad i procedur dotyczących cen transferowych. W konsekwencji, działalność transgraniczna pociąga za sobą wyższe koszty administracyjne związane z opodatkowaniem oraz wyższe ryzyko. Wiele wątpliwości budzi też transgraniczne pokrywanie strat pomiędzy spółkami grupy. Próba rozwiązania tych problemów było opracowanie koncepcji CCCTB.

Określenie „wspólna” w nazwie CCCTB oznacza, że wszystkie elementy niezbędne do jej ustalenia będą określone prawem wspólnotowym. Przepisy dyrektywy regulują (obecnie w wymiarze bardzo ogólnym) takie zagadnienia, jak: pojęcie przychodu, w tym wyłączenia i zwolnienia, koszty jego uzyskania, w tym koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, zasady ustalania roku podatkowego, zasady wyceny aktywów, moment uzyskania przychodu i poniesienia kosztu itp.

---

³ Por. COUNCIL DIRECTIVE on a Common Consolidated Corporate Tax Base (CCCTB); Brussels, COM(2011) 121/4, 2011/0058 (CNS) {SEC(2011) 315}{SEC(2011) 316}. Z szacunków Komisji Europejskiej wynika, że nowa regulacja pozwoliłaby na zaoszczędzenie w Unii Europejskiej ok. 700 mln euro rocznie na samych kosztach dostosowania do innych systemów fiskalnych, ok. 1,3 mld euro w wyniku konsolidacji zasad obliczeniowych oraz prawie 1 mld euro kosztów działalności transgranicznej. Zdaniem ekspertów, takie rozwiązanie zwiększyłoby atrakcyjność UE jako miejsca do większych inwestycji.

Określenie „korporacyjna” w nazwie CCCTB oznacza, że przepisy regulujące CCCTB będą miały zastosowanie do spółek, mających siedzibę na terytorium państw członkowskich lub na terytorium państw trzecich, jeśli posiadają zagraniczny zakład na terytorium UE oraz podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych w państwach członkowskich.

Określenie „skonsolidowana” w nazwie CCCTB oznacza, że podstawa ustalona dla grupy spółek nie obejmuje żadnych dochodów (strat) uzyskanych (poniesionych) w związku z transakcjami pomiędzy spółkami grupy, takich jak sprzedaż zapasów, środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, papierów wartościowych czy świadczenie usług. Transakcje wewnątrzgrupowe są pod względem podatkowym traktowane neutralnie. Oznacza to niestosowanie do spółek, wchodzących w skład grupy CCCTB, przepisów o podmiotach powiązanych i cenach transakcyjnych. Skutkiem konsolidacji jest także automatyczne wyrównywanie strat jednych spółek z dochodami innych spółek grupy bez żadnych ograniczeń oraz niepobieranie podatków u źródła od jakichkolwiek płatności dokonywanych pomiędzy spółkami grupy (dywidendy, odsetki, należności licencyjne).

Wprowadzenie CCCTB ma w założeniu przyczynić się do usunięcia przeszkód natury podatkowej w działalności grup spółek o zasięgu transgranicznym, a w szczególności spowodować:

- obniżenie kosztów administracyjnych związanych z opodatkowaniem,
- niestosowanie regulacji dotyczących podmiotów powiązanych (ustalanie cen transakcyjnych, sporządzanie dokumentacji),
- pokrywanie strat spółek (zakładów) objętych CCCTB, tak jak w przypadku podatkowych grup kapitałowych o zasięgu krajowym,
- uproszczenie opodatkowania transgranicznych operacji restrukturyzacyjnych,
- całkowite wyeliminowanie ryzyka podwójnego opodatkowania dywidend,
- usunięcie wszelkich innych przypadków podwójnego opodatkowania, dyskryminacji i restrykcji⁴.

Koncepcja CCCTB ma także na celu zwiększenie stopnia harmonizacji podatkowej w Unii oraz ograniczenie kosztów i redukcję przeszkód dla działalności firm wewnątrz Wspólnoty Europejskiej. Problemy przedsiębiorstw wynikają ze zróżnicowanych wymogów naliczania podatku dochodowego od osób prawnych oraz braku możliwości konsolidacji wyniku finansowego na potrzeby podatkowe. Dotyczy zatem nie tylko przedsiębiorstw transgranicznych, ale wszystkich podmiotów (osób prawnych) prowadzących działalność w Unii Europejskiej.

Koncepcja CCCTB ma duże znaczenie dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Jej celem jest wsparcie dla tych przedsiębiorstw oraz zachęcanie ich do rozwoju działalności na jednolitym rynku europejskim⁵. Wynika stąd, że

---

⁴ H. Litwińczuk, *Wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania – koncepcja i szanse wprowadzenia*, „Prawo i Podatki” nr 9/2006, s. 12.

⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów; Przegląd programu „*Small Business Act*” dla Europy COM (2011) 78 wersja ostateczna, 23.2.2011; Program „*Small Business Act*” dla Europy (SBA) stanowi kompleksowe ramy polityki na rzecz MŚP, promuje przedsiębiorczość i utrwała zasadę „najpierw myśl na małą skalę” w stanowieniu prawa i kształtowaniu polityki,

z programu będą korzystać przedsiębiorstwa różnej wielkości, ale jest szczególnie istotny dla wspierania starań, aby MŚP czerpały korzyści z jednolitego rynku. CCCTB szczególnie przyczyni się do zmniejszenia przeszkód podatkowych i obciążeń administracyjnych, co spowoduje prostsze i tańsze procedury dla MŚP i zachęci je do rozszerzenia działalności w całej UE. CCCTB oznacza, że działające w regionach małe i średnie przedsiębiorstwa, jak w całej Unii, będą stosowały zasady jednego systemu podatkowego do obliczenia podstawy opodatkowania w podatku dochodowym od osób prawnych.

Koncepcja CCCTB ma na celu zapewnienie spójności krajowych systemów podatkowych, ale nie obejmuje harmonizacji stawek podatkowych. Komisja Europejska uważa, że uczciwa konkurencja poprzez stawki podatkowe jest godna wsparcia. Różnice stóp opodatkowania umożliwiają bowiem pewien stopień konkurencji podatkowej i winny być utrzymane w ramach rynku wewnętrznego. Taki system to większa przejrzystość zasad opodatkowania dochodów i umożliwi państwom członkowskim zachowanie konkurencyjności rynku wewnętrznego, jak i uwzględnienie potrzeb budżetowych.

3. Elementy systemu CCCTB i korzyści dla MŚP

W projektowaniu wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania ważne jest przesłanie, że jednolita baza podatkowa winna wspierać wydatki na badania i rozwój. W projekcie dyrektywy zapisano, że wszystkie koszty związane z badaniami i rozwojem podlegają odliczeniu jako koszty uzyskania przychodu. Podejście to będzie zachętą dla przedsiębiorstw, decydujących się na przystąpienie do systemu wspólnotowej bazy podatku dochodowego, aby inwestowały w badania i rozwój.

W projekcie Dyrektywy, Komisja proponuje wprowadzenie CCCTB na zasadzie fakultatywnej. Oznacza to, że grupa przedsiębiorstw lub pojedynczy podatnicy mieliby prawo wyboru reżimu podatkowego określonego w Dyrektywie, albo dalszego stosowania krajowego systemu podatku dochodowego. Projekt CCCTB jest więc ważnym krokiem na drodze harmonizacji opodatkowania dochodu przedsiębiorstw, który zwiększając konkurencyjność zewnętrzną UE ma jednocześnie ograniczyć szkodliwą konkurencję wewnętrzną. W Dyrektywie nie przewiduje się ujednoczenia stawek podatku⁶.

Opracowując system podatkowy w ramach koncepcji CCCTB, kierowano się zasadami równowagi pomiędzy elastycznością a standaryzacją uregulowań, szczegółowością a ogólnością oraz atrakcyjnością rozwiązań zaproponowanych w koncepcji w stosunku do rozwiązań krajowych. Pozostawienie przedsiębiorstwom możliwości wyboru opodatkowania według zasad określonych w koncepcji pozwala na

---

aby zwiększyć konkurencyjność MŚP. Por. Komunikat Komisji „Najpierw myśl na małą skalę” – Program „Small Business Act” dla Europy, COM(2008)394 wersja ostateczna.

⁶ Trudno jednak tę deklarację traktować jako wiecznie wiążącą, ponieważ ujednoczenie bazy podatkowej sprowadzi konkurencję podatkową między państwami członkowskimi do ostatniego zostawionego w ich gestii parametru, jakim jest stawka nominalna.

kształtowanie struktury i wysokości podstawy opodatkowania⁷. Dla przedsiębiorstw sektora MŚP jest to dobre rozwiązanie. Mogą rozważyć „przejście na CCCTB”, co pozwoli na ujednoczenie obowiązującego ich systemu podatku dochodowego z podatkiem wspólnotowym i zwiększenie elastyczności funkcjonowania.

Dla przedsiębiorstw niezwykle ważna jest kategoria kosztów uzyskania przychodu, która warunkuje bazę podatku dochodowego. Koszty uzyskania przychodu zdefiniowano jako „wszystkie koszty poniesione przez podatnika w wartości netto w celu osiągnięcia lub zabezpieczenia dochodów, w tym koszty badań naukowych i prac rozwojowych oraz koszty podwyższenia kapitału lub zadłużenia w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą”⁸. Z zaprezentowanej definicji wynika, że wszelkie koszty poniesione przez przedsiębiorstwo w związku z prowadzoną przez nie działalnością gospodarczą będą stanowić koszty podatkowe.

W projekcie dyrektywy wskazano, że koszty oraz wszystkie inne pozycje podlegające odliczeniu ujmują się w roku podatkowym, w którym je osiągnięto lub poniesiono. Poniesienie zaś kosztu podlegającego odliczeniu następuje w momencie spełnienia następujących warunków: po pierwsze – powstanie obowiązku dokonania płatności; po drugie – możliwość ustalenia wysokości kwoty zobowiązania z należytą dokładnością; po trzecie – w przypadku obrotu towarami przeniesienie na podatnika istotnego ryzyka oraz korzyści wynikających z prawa własności towarów, natomiast w przypadku świadczenia usług – otrzymanie usługi przez podatnika.

W analizie kosztów podatkowych, według koncepcji CCCTB, szczególnie ważna jest przyjęta w rozwiązaniach zasada memoriału, choć w projekcie wyraźnie zapisano rozdzielnie zasad rachunkowości od zasad ustalania dochodu dla celów podatkowych. Korzyści takiej zasady ujmowania kosztów będą szczególnie widoczne przy kosztach finansowych, odsetkowych. Według zapisów polskiej ustawy, odsetki są zaliczane do kosztów uzyskania przychodu według zasady kasowej. Zasada memoriału jest stosowana zarówno w MSR/MSSF, jak i krajowych standardach rachunkowości⁹. Można stąd wnioskować, że koszty odsetkowe pomniejszyłyby podstawę opodatkowania w momencie ich naliczenia, a nie faktycznej zapłaty. Jest to rozwiązanie korzystne dla przedsiębiorstw polskich.

Warto na zakończenie, wskazać na orzecznictwo ETS. W jednym z wyroków Sąd orzekł: „Chociaż władztwo podatkowe w zakresie podatków bezpośrednich znajduje się w gestii państw członkowskich, to jednak powinno być ono wykonywane zgodnie z prawem wspólnotowym, co zakłada konieczność eliminowania wszelkiej dyskryminacji, jawnej czy ukrytej ze względu na obywatelstwo”¹⁰.

4. Koncepcja CCCTB w opinii przedsiębiorstw polskich

Celem dotychczasowych rozważań była ogólna analiza rozwiązań systemu

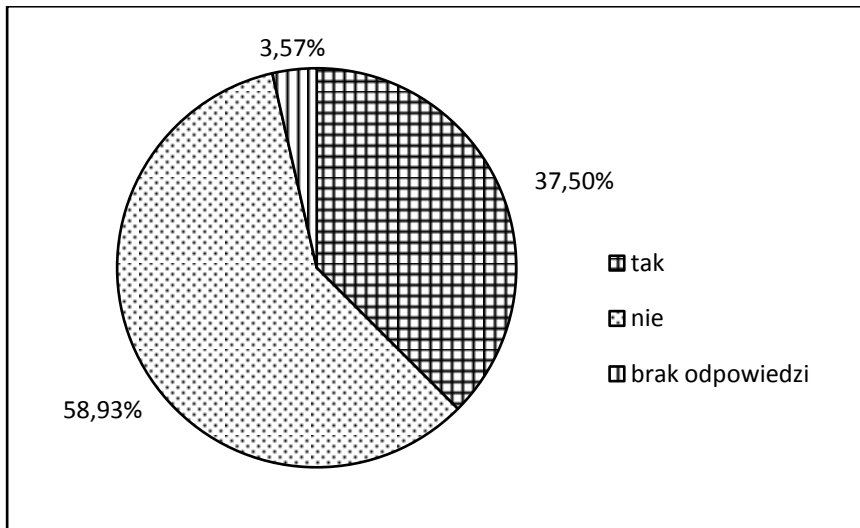
⁷ M. Supera-Markowska, *Wspólna Skonsolidowana podstawa opodatkowania jako koncepcja harmonizacji opodatkowania korporacyjnego w UE*, CH Beck, Warszawa 2010, s. 204–205.

⁸ Por. *Council Directive on a Common...*, art. 12, s. 23.

⁹ Por. Ustawa z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości, DzU 2011, nr 232, poz. 1378, art. 6 ust. 1.

¹⁰ C-279/93 Schumacker; C-80/94 Wielockx; C-107/94 Ascher; C-250/95 Futura.

podatkowego w ramach CCCTB i zasygnalizowanie korzyści jakie mogą z niego wynikać dla rozwoju regionów. Przez omówienie odpowiednich zapisów dyrektywy wskazano, że także przedsiębiorstwa polskie, działające w regionach mogą wykorzystać rozwiązania zapisane w projekcie dyrektywy i będą one korzystne zarówno dla nich, jak i dla rozwoju regionu. Istotne jest zatem zbadanie czy dla przedsiębiorstw polskich rozwiązania opisane w projekcie dyrektywy są znane i istotne. Badanie zostało wykonane w latach 2010–2011 w ramach realizacji projektu finansowanego ze środków MNiSW¹¹. W ramach realizacji projektu zapytano przedsiębiorstwa o znajomość idei wspólnej skonsolidowanej korporacyjnej podstawy opodatkowania. Wyniki zaprezentowano na rysunku 1.

Rysunek 1 Czy znana jest idea CCCTB?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Z danych przedstawionych na rysunku 1 wynika, że idea CCCTB znana jest ponad 1/3 badanych przedsiębiorstw. Należy uznać ten wynik za dostateczny, gdyż zważywszy na fakt, że prace nad koncepcją trwają już ponad 10, to brak całkowitej wiedzy o projekcie nie jest dobrym sygnałem. Sytuacja taka może wynikać jednak z faktu, że przedsiębiorstwa polskie, szczególnie te z sektora MŚP są „zarzucane” ciągle nowymi rozwiązaniami w obowiązujących ich podatkach, tak że nie mają czasu na zainteresowanie prognozowanym systemem, którego wprowadzenie cały

¹¹ Projekt badawczy MNiSW „Potencjał podatkowy przedsiębiorstw polskich w kontekście idei ujednolicenia podstawy opodatkowania w podatku dochodowym od osób prawnych i harmonizacji prawa podatkowego w Unii Europejskiej” (nr projektu: N N113 291337 kierownik – J. Iwin-Garzyńska). Na ankiety dotyczące znaczenia kosztów i przychodów podatkowych odpowiedziało 112 przedsiębiorstw – osób prawnych z całej Polski. Wśród ankietowanych podmiotów dominowały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

czas jest wątpliwe. Niski poziom wiedzy o systemie CCCTB rzutuje na świadomość korzyści, które mogą odnieść przedsiębiorstwa przystępując do systemu.

Z danych zawartych w tabeli 1 wynika, że dla przedsiębiorstw polskich rozwiązania podatkowe określone w projekcie dyrektywy są istotne z uwagi na sprzyjanie bardziej przejrzystej polityki podatkowej oraz usuwaniu barier podwójnego opodatkowania. Jest to ważny sygnał ze strony przedsiębiorstw polskich, które nade wszystko oczekują stabilności i przejrzystości systemu podatkowego. Przedsiębiorcy mają także nadzieję, że wprowadzenie systemu będzie sprzyjać usunięciu barier ustanowionych przez różne systemy podatkowe. Niepokojący jest jednak fakt, że ponad 37% badanych przedsiębiorstw, które wcześniej określiły, że znana im jest koncepcja CCCTB, nie udzieliło odpowiedzi na pytania.

Tabela 1
Znaczenie korzyści zastosowania CCCTB dla przedsiębiorstwa (0 – nieistotna, 5 – istotna).
(%)

	0	1	2	3	4	5	Brak odpowiedzi	Razem
Usunięcie barier ustanowionych przez różne krajowe systemy podatkowe	5,36	3,57	7,14	10,71	12,50	23,21	37,50	100
Uproszczenie administracyjne i redukcje obciążeń biurowych	3,57	8,93	10,71	5,36	16,07	17,86	37,50	100
Stworzenie warunków równego traktowania dla przedsiębiorstw mających siedziby w różnych państwach członkowskich	7,14	7,14	8,93	8,93	10,71	19,64	37,50	100
Usunięcie problemów podwójnego opodatkowania i unikania opodatkowania	3,57	3,57	8,93	3,57	8,93	33,93	37,50	100
Lepsze wykorzystanie kapitału, wzrost konkurencyjności, tworzenie nowych miejsc pracy	1,79	8,93	10,71	12,50	14,29	14,29	37,50	100
Stworzenie bardziej przejrzystej polityki podatkowej	1,79	3,57	3,57	10,71	17,86	25,00	37,50	100
Transgraniczne wyrównywanie zysków i strat	7,14	10,71	8,93	7,14%	7,14	21,43	37,50	100

Źródło: na podstawie badań ankietowych.

Podsumowanie

Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw warunkuje bogactwo państwa. Przedstawione obserwacje miały na celu uzasadnić hipotezę, że koncepcja CCCTB nie pozostanie bierna wobec tych procesów. Na tle zarysu istoty koncepcji CCCTB wskazano, że wprowadzenie zawartych w projekcie dyrektywy rozwiązań nie pozostanie bez wpływu na konkurencyjność przedsiębiorstw. Zaprezentowane badania empiryczne potwierdziły, że przedsiębiorstwa polskie w dużej mierze żyją dniem dzisiejszym. Koncepcja, która może być dla nich korzystna nie jest dobrze znana. Przedsiębiorstwa, które zapoznały się z jej treścią widzą jednak duże możliwości, szczególnie w zakresie stworzenia bardziej przyjaznej polityki podatkowej.

W projekcie Dyrektywy, Komisja proponuje wprowadzenie CCCTB na zasadzie fakultatywnej. Oznacza to, że grupa firm lub pojedynczy podatnicy mieliby prawo wyboru reżimu podatkowego określonego w Dyrektywie, albo dalszego stosowania krajowego systemu podatku dochodowego. Projekt CCCTB jest więc ważnym krokiem w stronę harmonizacji opodatkowania dochodu przedsiębiorstw, który zwiększając konkurencyjność zewnętrzną UE ma jednocześnie ograniczyć szkodliwą konkurencję wewnętrzną. W Dyrektywie nie przewiduje się ujednoczenia stawek podatku¹².

THE COMMON CONSOLIDATED CORPORATE TAX BASE FOR THE SMALL BUSINESS

Summary

The aim of this paper is to present polish tax system in the aspect of tax base end small business. There will be also conducted the analysis of the possibility of standardizing solutions within tax system of European Union, taking into account the importance and attractiveness of this solution for Polish enterprises.

Translated by Jolanta Iwin-Garzyńska

---

¹² Trudno jednak tę deklarację traktować jako wieczniewiążącą, ponieważ ujednoczenie bazy podatkowej sprowadzi konkurencję podatkową między państwami członkowskimi do ostatniego zostawionego w ich gestii parametru, jakim jest stawka nominalna.